



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Pavlou Klusáčkovou ve věci

žalobce:

O. K.

státní příslušnost: Ukrajina

bytem X.

zastoupen advokátem JUDr. Jiřím Pokorným, Ph.D.

se sídlem Praha 2, Blanická 1008/28

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 20. 1. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM-0266344/DO-2026,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 20. 1. 2026 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0266344/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 20. 1. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM-0266344/DO-2026.
- III. Žalovaný je povinen do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 12 270 Kč, a to do rukou jeho zástupce JUDr. Jiřího Pokorného, Ph.D, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

Odůvodnění:

I. Základ sporu a obsah žaloby

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve vrácení jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 20. 1. 2026, evidované pod sp. zn. OAM-0266344/DO-2026, jakožto nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“).
2. Ke skutkovým okolnostem případu žalobce uvedl, že se ke dni zahájení ozbrojeného konfliktu dne 24. 2. 2022 krátkodobě nacházel v Thajsku z důvodu přípravy na soutěž v bojových uměních. Žalobce pobýval v Thajsku v období od 6. 2. 2022 do 26. 2. 2022. Dne 27. 2. 2022 žalobce přicestoval letecky do Německa a následně se dne 2. 3. 2022 překročením hranice mezi Polskem a Ukrajinou vrátil na Ukrajinu, kde nepřetržitě pobýval až do svého přicestování do ČR v roce 2026. Uvedená tvrzení žalobce dokládal svým cestovním pasem.
3. Úvodem podané žaloby měl žalobce za to, že podaná žaloba je přípustná. K tomu žalobce odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, *Krasiliva*, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42.
4. Žalobce tvrdil, že žalovaný označil jeho žádost za nepřijatelnou s odůvodněním, že před 24. 2. 2022 pobýval v Thajsku. Namítal, že žalovaný neučinil žádné kroky ke zjištění, jak dlouho se žalobce v Thajsku zdržoval ani za jakým účelem tam pobýval, a bez dalšího jeho žádost odmítl přijmout. K tomu žalobce poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2025, č. j. 2 Azs 222/2024-20, a ze dne 20. 5. 2025, č. j. 4 Azs 225/2024-20, ze kterých vyplývá nutnost individuálního posouzení situace.
5. Dle žalobce skutečnost, že se nenacházel na území Ukrajiny přímo v den vypuknutí ozbrojeného konfliktu, sama o sobě neznamená, že nesplňuje podmínku pobytu. Rozhodující je, že žalobce měl k Ukrajině skutečné, trvalé a faktické vazby a na jejím území dlouhodobě pobýval, jeho krátkodobý a účelový pobyt mimo území Ukrajiny v rozhodný den proto nemůže být důvodem pro nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu. Žalovaný tak byl povinen jeho žádost o dočasnou ochranu věcně posoudit a projednat.

II. Vyjádření žalovaného k podané žalobě

6. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.
7. Uvedl, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 na území Ukrajiny nepobýval. Z otisků hraničních razítek o vstupech a výstupech na území států vyplývá, že žalobce měl od 6. 2. 2022 do 9. 3. 2022 turistická víza pro pobyt v Thajsku. Thajsko opustil dne 26. 2. 2022 a na území EU přicestoval dne 27. 2. 2022.
8. Tvrdil, že z čl. 2 písm. c) směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), je patrné, že se vztahuje pouze na osoby, které zemi původu opustily, respektive „musely opustit“ v důsledku situace, která v této zemi nastala a v důsledku jejího trvání se do ní nemohou bezpečně a na trvalo vrátit. Jedná se například o osoby, které opustily zemi

původu v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Za osobu vysídlenou je tedy možné považovat pouze tu osobu, která zemi původu opustila v důsledku situace, která v této zemi nastala. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním tedy musí existovat příčinná souvislost, tedy jinými slovy situace v zemi původu musí být důvodem, pro který daná osoba tuto zemi opustila. Jedině tak může být pro účely směrnice o dočasné ochraně považována za osobu vysídlenou, která má nárok na poskytnutí dočasné ochrany. Aby bylo možno určitou osobu považovat za osobu vysídlenou, nepostačuje, že se tato osoba nemůže bezpečně a trvale vrátit do země původu kvůli tamní situaci, ale je především nutné, aby tato situace byla důvodem, proč zemi původu vůbec opustila. V případě žalobce popsána příčinná souvislost dána není, neboť žalobce opustil Ukrajinu nikoliv v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu, ale již dříve a z jiných důvodů.

9. Totéž plyne i z dokumentu vypracovaného Komisí EU a nazvaného „*Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana*“ (dále jen „operační pokyny“). Jde o sdělení Komise č. 2022/C 126 I/01.
10. Uvedl, že je mu známo, že existují rozhodnutí soudů, která s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2025, č. j. 5 Azs 72/2024-21, podmiňují uplatnění § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina dlouhodobostí pobytu mimo území Ukrajiny. Měl však za to, že Nejvyšší správní soud své závěry formuloval ve skutkově odlišném případě. Navíc ve světle výše uvedeného je zřejmé, že do okruhu osob, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí, mohou náležet pouze ti cizinci, kteří se fyzicky nacházeli přede dnem 24. 2. 2022 na Ukrajině, protože jinak by příčinou opuštění Ukrajiny nemohly být události dne 24. 2. 2022. Tato úvaha je navíc v souladu s operačními pokyny.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

11. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
12. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
13. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
14. Žaloba je důvodná.
15. Podle § 3 odst. 2 Legis Ukrajina *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále, je-li účinné rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a), uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že*

- a) *byl ke dni uvedenému v rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a) držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a*
- b) *jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*
16. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3.
17. Soud konstatuje, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Mezi stranami je nesporné, že žalobce v období od 6. 2. 2022 do 26. 2. 2022 pobýval v Thajsku na turistické vízum, a tedy že v rozhodný den 24. 2. 2022 na území Ukrajiny nepobýval. Jen na základě této skutečnosti však dle soudu nelze dovodit, že žalobce dlouhodobě pobýval v zahraničí s trvalým úmyslem a přesunul těžiště svých životních zájmů z Ukrajiny na jiné území. Rozhodnou skutkovou okolností pro závěr žalovaného, že žalobce není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina není, že z území Ukrajiny vycestoval za účelem cca třítydenního pobytu v Thajsku, protože byť se žalobce v okamžiku vypuknutí ozbrojeného konfliktu skutečně nenacházel fyzicky na Ukrajině, jeho pobyt v Thajsku nijak nevypovídá o tom, že tam žalobce vycestoval s úmyslem trvalého přesunu těžiště životních zájmů. Ostatně z pobytu v Thajsku se žalobce dle cestovního dokladu dne 2. 3. 2022 na území Ukrajiny vrátil.
18. Z výše uvedeného krátkodobého pobytu v Thajsku, ze kterého se nadto žalobce na území Ukrajiny vrátil, nelze dovozovat záměr žalobce přesunout těžiště svých životních zájmů z území Ukrajiny. V této souvislosti je proto na tuto věc použitelná judikatura Nejvyššího správního soudu k aplikaci § 3 Legis Ukrajina (např. rozsudek ze dne 7. 3. 2024, č. j. 5 Azs 72/2024-21), která vyvrací závěr, že pouhá existence víza či povolení k dlouhodobému pobytu v jiné zemi automaticky znamená nesplnění podmínky dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí. Z uvedené judikatury vyplývá, že je nutné zkoumat individuální skutkové okolnosti a aktivní využívání pobytového oprávnění. Povinnost prokázat, že žadatel není osobou dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, leží na žalovaném, pokud mu vyvstanou pochybnosti. Uvedenou judikaturu je třeba vztáhnout rovněž na krátkodobé vycestování do zahraničí, na což přitom nemají vliv případné prameny *soft law* tvrdící opak (viz odkaz žalovaného na operační pokyny).
19. Soud dále poukazuje na rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva* a navazující judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42), z níž plyne, že žalovaný má žádosti o dočasnou ochranu projednat věcně, nikoli je odmítnout a vrátit, má-li pochybnosti o splnění podmínek. Žadatel musí mít možnost se k věci vyjádřit a vyvrátit pochybnosti, což nelze učinit přímo na místě při podání žádosti.
20. V nynější věci žalovaný neověřil míru kontaktu žalobce s Ukrajinou ani s jinými státy a nevyzval jej k součinnosti, respektive pouze mechanicky uzavřel, že žalobce není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina z důvodu jeho zahraničního pobytu. Městský soud v Praze přitom již vyřkl v rozsudku ze dne 22. 9. 2025, č. j. 10 A 109/2025-35, že mechanický přístup žalovaného k naplnění podmínek § 3 Legis Ukrajina není souladný s právem, pro

žalovaného proto nejsou závěry tohoto rozsudku nikterak nové. Postup žalovaného je proto nejen v rozporu se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu), ale také v rozporu s principem loajální spolupráce a ohledu na ostatní státní orgány.

21. Soud proto uzavírá, že žalovaný nedoložil, že žalobce nesplňuje podmínky dle § 3 Legis Ukrajina, a nebyl oprávněn žalobci sdělit, že jeho žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu, a přikázal mu, aby obnovil stav před sdělením žalobci, že jeho žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná.
23. V dalším řízení žalovaný bude vycházet z toho, že pro případné posouzení žádosti jako nepřijatelné musí prokazatelně zjistit a doložit, že žalobce v době vypuknutí ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou pobýval v zahraničí s úmyslem trvalého pobytu a současně nedisponoval skutečnou vazbou na Ukrajinu. Tyto skutečnosti je žalovaný povinen ověřit v rámci správního řízení, v němž bude mít žalobce možnost reagovat na skutkové i právní závěry žalovaného. Tento postup odpovídá právním závěrům rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42.
24. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce, soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci ve stanovené lhůtě náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představují náklady související se zastoupením žalobce advokátem. Ty jsou tvořeny jednak odměnou za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění od 1. 1. 2025, částku 4 620 Kč (§ 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) cit. vyhlášky). Náklady právního zastoupení žalobce jsou dále tvořeny dvěma paušálními částkami ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 cit. vyhlášky) a částkou 2 130 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 12 270 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě do rukou zástupce žalobce advokáta JUDr. Jiřího Pokorného, Ph.D.
25. Zástupce žalobce v rámci žaloby žádal, aby soud náhradu nákladů řízení přiznal ve výši dvojnásobku sazby podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu. Soud však nesdílí názor žalobce na složitost posuzované věci. Správní soudy se k problematice, která byla předmětem právě projednávané věci, recentně opakovaně vyjadřovaly – to ostatně dokládají odkazy žalobce a citace této judikatury, která je obsažena v žalobě. Ustálený výklad posuzované situace správními soudy je snadno zjistitelný z veřejně přístupných databází judikatury (viz zejména <https://vyhledavac.nssoud.cz/>). Posouzení zákonnosti jednání žalovaného tudíž i přes prvek evropského práva a přítomnost cizineckého prvku nenaplnuje kritéria pro vyhodnocení tohoto případu jako složitého. Nadto zdejší soud eviduje více než 10 žalob, ve kterých zástupce žalobce zastupoval cizince v obdobných případech. Pro právního zástupce tak projednávaný případ nebyl nikterak nový. Pokud zástupce žalobce argumentuje jazykovým

a kulturním prvkem, takové tvrzené překážky nijak blíže nezdůvodnil a zejména nedoložil (např. prokázáním, že ke komunikaci s žalobcem potřeboval tlumočnicka).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. dubna 2026

Pavla Klusáčková v.r.
samosoudkyně